

**ՀՀ Արմավիրի մարզպետի 2014թ. հունիսի 3-ի N 108 որոշմամբ ստեղծված
«Քաղաքացիական հասարակություն» ոլորտային աշխատանքային խմբի
ներկայացրած**

2015-2018թթ. ԾՐԱԳԻՐ

11.3. Քաղաքացիական հասարակություն

1. Քաղաքացիական հասարակության կայացումը Հայաստանում ունի իր առանձնահատկությունները և պայմանավորված է երկրի սոցիալ-տնտեսական, մշակութային, պատմական, քաղաքական բնութագրիչներով:

2. Ըստ արևմտյան որոշ մասնագետների կարծիքի՝ քաղաքացիական հասարակության երեք կարևոր բաղադրիչներն են՝ պետության տնտեսական համակարգը, գաղափարախոսությունը և քաղաքական կառուցվածքը:

3. Արմավիրի մարզում այս երեք տարրերի օպտիմալ համադրումը կարող է ապահովել քաղաքացիական հասարակության կայացման արդյունավետ ճանապարհ:

4. Ժամանակակից արդյունավետ կառավարման նախապայմաններից մեկը ակտիվ քաղաքացիական հասարակության կայացումն ու որոշումների ընդունման գործընթացում բնակչության և քաղաքացիական ակտիվ խմբերի մասնակցության ապահովումն է: Քաղաքացիական հասարակության տարբեր խավերի մասնակցությունը կառավարման գործընթացներում ոչ միայն ժողովրդավարության ամրապնդման երաշխիքն է, այլև կարողությունների զարգացման բնագավառում կարևորագույն ուղիներից մեկը:

5. Ընդհանուր առմամբ հասարակության մի մասը չեզոք և սպասողական դիրքորոշում ունի մարզում ընթացող գործընթացների նկատմամբ, որն ունի օբյեկտիվ և սուբյեկտիվ պատճառներ: Տարածքային կառավարման և տեղական ինքնակառավարման համակարգի գործունեության կարևոր ուղղություններից մեկը պետք է լինի այդ չեզոք դիրքորոշման վերացումը և հասարակության լայն խավերի ընդգրկումը, մասնակցությունը մարզային զարգացման գործընթացներին: Արդյունավետ կառավարման նախապայմաններից մեկը հենց ակտիվ քաղաքացիական հասարակության կայացումն ու որոշումների ընդունման գործընթացում բնակչության և քաղաքացիական ակտիվ խմբերի մասնակցության ապահովումն է: Քաղաքացիական հասարակության տարբեր խավերի մասնակցությունը կառավարման գործընթացներում ոչ միայն ժողովրդավարության ամրապնդման երաշխիքն է, այլև կարողությունների զարգացման բնագավառում կարևորագույն գործոններից մեկը:

6. Համայնքային և մարզային զարգացման ծրագրերի մշակման ընթացքում մասնակցային մոտեցումը կնպաստի տեղական մարմինների կարողությունների բարձրացմանը՝ համայնքների զարգացմանն ուղղված այլընտրանքային կարծիքների հավաքագրման և համապարփակ ծրագրերի կազմման աշխատանքներում: Միևնույն ժամանակ, ՏԻՄ-երը պետք է զարգացնեն իրենց կառավարչական հմտությունները՝ մասնակցային գործընթացներն արդյունավետ համակարգելու նպատակով: Համայնքներում ՄՂԾ-ով նախատեսված միջոցառումներ իրականացնելիս, հատկապես դրանց

պլանավորման, ինչպես նաև մոնիտորինգի և գնահատման ժամանակ, մասնակցային մոտեցումը կապահովի թափանցիկություն և հրապարակայնություն, ինչպես նաև կբարձրացնի բնակչության վստահությունը տարածքային կառավարման և տեղական ինքնակառավարման մարմինների հանդեպ:

7. 2015-2018թթ. ընթացքում տարածքային կառավարման մարմինների առավել թափանցիկ գործունեությունն ապահովելու նպատակով, մարզպետարանի աշխատակազմի, մարզի հասարակական կազմակերպությունների ջանքերով, նախատեսվում է իրականացնել հետևյալ միջոցառումները.

- 1) Մարզային և հանրապետական ՋԼՄ-ներով պարբերաբար հեռարձակել հաղորդումներ՝ ներկայացնելով մարզպետի, մարզպետարանի և մարզային ենթակայության կազմակերպությունների գործունեությունը, գոյություն ունեցող հիմնախնդիրները, իրականացվող ծրագրերն ու ու այլ ընթացիկ աշխատանքները, պարբերաբար հրապարակել առավել լայն կիրառություն ունեցող օրենքներն և նորմատիվ իրավական ակտերը, դրանցում կատարվող փոփոխությունները՝ տալով պարզաբանումներ և մեկնաբանություններ.
- 2) պարբերաբար և համակարգված ձևով շարունակել մարզպետի, նրա տեղակալների և մարզպետարանի աշխատակազմի ստորաբաժանումների ղեկավարների՝ մարզի համայնքներ, մարզային ենթակայության կազմակերպություններ աշխատանքային այցելությունները, որոնք պետք է ուղեկցվեն տեղական ինքնակառավարման մարմինների և համայնքի բնակչության հետ հանդիպումներով, մարզպետի կողմից կազմակերպվող քաղաքացիների ընդունելություններով, տարբեր խնդիրների շուրջ հրավիրվող քննարկումներով, ՏԻՄ-երի կողմից հանրությանը պարբերաբար ներկայացվող հաշվետվություններով, հանրային լուսններով:
- 3) հանրային իրազեկվածության բարձրացման նպատակով տպագիր և էլեկտրոնային լրատվամիջոցների օգնությամբ շարունակել մարզի զարգացման քառամյա ծրագրի, այդ թվում՝ մարզի տարածքում պետական բյուջեի և միջազգային դոնոր կազմակերպությունների կողմից իրականացվող ծրագրերի մասին տեղեկատվական բնույթի նյութերի պատրաստումն ու տարածումը.
- 4) ակտիվացնել հասարակական կազմակերպությունների և զանգվածային լրատվամիջոցների ներկայացուցիչների ներգրավվածությունը մարզպետարանում կազմակերպվելիք մարզի խորհրդի նիստերին, մարզպետարանում հրավիրվող տարբեր քննարկումներին, հասարակական լուսններին, ինչպես նաև մարզպետարանում ձևավորվող ժամանակավոր հանձնաժողովների աշխատանքներին.
- 5) մարզպետարանի ինտերնետային կայքի միջոցով շարունակել մարզպետի գործունեության հրապարակայնության ապահովման գործընթացը, այնտեղ տեղադրելով մարզպետի և մարզպետարանի աշխատակազմի աշխատանքային գործունեության վերաբերյալ նյութեր, մարզպետի բոլոր որոշումներն ու կարգադրությունները և մարզային ենթակայնության հիմնարկ-կազմակերպությունների վերաբերյալ հայտարարությունները, մարզպետի և ՏԻՄ-երի տարեկան և կիսամյակային հաշվետվությունները, մարզում առկա և հրատապ

լուծում պահանջող հիմնախնդիրների վերաբերյալ տեղեկատվական նյութեր, ՄԶԾ-ի շրջանակներում ձևավորված աշխատանքային խմբերի գործունեության, դրանց տարեկան և կիսամյակային հաշվետվությունների, տեղեկատվություն ՄԶԾ շրջանակներում իրականացվող և իրականացվելիք ծրագրերի, մարզային զարգացման հանձնաժողովի (ՄԶՀ) գործունեության, հրապարակման անհրաժեշտություն ունեցող այլ բնույթի նյութերի վերաբերյալ:

8. 2015-2018թթ. ընթացքում տեղական ինքնակառավարման մարմինների գործունեության թափանցիկության և հրապարակայնության ապահովման ուղղությամբ նախատեսվում են իրականացնել հետևյալ միջոցառումները՝

- 1) Ակտիվացնել աշխատանքները մարզի համայնքապետարաններում ինտերնետային կայք էջերի ստեղծման և դրանց կանոնավոր գործունեության ուղղությամբ.
- 2) Փորձական ծրագրեր իրականացնել մի քանի համայնքներում՝ կազմակերպել համայնքի զարգացման ծրագրի, բյուջեի կամ գլխավոր հատակագծի և հողերի գոտիավորման և օգտագործման սխեմաների հրապարակային քննարկումներ:
- 3) Համայնքների հնարավորություններից ելնելով հրապարակել համայնքի սոցիալ-տնտեսական զարգացման ծրագրի և համայնքի բյուջեի հանրամատչելի և վերլուծական ձեռնարկներ, և դրանք անվճար տարածել համայնքի բնակչությանը:
- 4) Հասարակական կազմակերպություններին, համայնքի ակտիվ հասարակական խմբերի ներկայացուցիչներին, մարզի տարածքում գործող ԶԼՄ-ներին հրավիրել համայնքի ավագանու նիստերին, կազմակերպել դրանց իրազեկման գործընթացը:
- 5) Համայնքի ղեկավարի և համայնքի ավագանու որոշումների վերաբերյալ համայնքի բնակչությանը իրազեկելու նպատակով դրանք տեղադրել մարզպետարանի կամ համայնքապետարանների ինտերնետային կայք-էջերում, մեկական օրինակ փակցնել համայնքապետարաններում առկա տեղեկատվական տախտակների վրա, փակցնել մարդաշատ և հանրության համար առավել մատչելի վայրերում:
- 6) Շարունակել պետության կամ միջազգային դոնոր կազմակերպությունների կողմից տրամադրվող սերմացուների, վառելիքի, պարարտանյութերի և այլ նյութերի բաշխմանը վերաբերող որոշումների հրապարակայնության ապահովման գործընթացը:
- 7) Հասարակական կազմակերպությունների ջանքերով կազմակերպել հանրային իրազեկման ծրագրեր, որոնց արդյունքում բնակչությանը տրամադրել իրավական և այլ բնույթի տեղեկատվություն կամ խորհրդատվություն:
- 8) «Տեղական հանրաքվեի մասին» օրենքի դրույթներից ելնելով՝ նախաձեռնել և իրականացնել համայնքային հանրաքվե՝ ստեղծելով դրա նախադեպ և համայնքային հետաքրքրություն ունեցող հարցի քննարկում հանրաքվեի միջոցով:

9. Քաղաքացիական հասարակության ակտիվության ապահովման համար անհրաժեշտ է հանրային կառավարման հարաբերություններում մշտական մասնակցային դեր վերապահել գոյություն ունեցող տարաբնույթ կազմակերպություններին և հասարակական խմբերին (օրինակ՝ ջրօգտագործողների ընկերություններ, ՓՄՁ զարգացման մարզային խորհուրդ, Արմավիրի մարզի առևտրաարդյունաբերական պալատ, դպրոցական խորհուրդներ և այլն):